

Sygn. akt II Ca 576/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Barbara Nowicka

SO Jerzy Dydo

Protokolant: Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy

z powództwa **P. S.**

przeciwko **B. G.**

o zapłatę 10.000 zł i 800 euro

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 24 kwietnia 2014 r., sygn. akt I C 1873/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 576/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014r. Sąd Rejonowy w Kłodzku zasądził od pozwanego kwotę 800 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 grudnia 2012r. oraz kwotę 771,25zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód P. S. pismem z 5 listopada 2012r. wezwał pozwanego B. G. do zwrotu pożyczki w kwocie 10.000zł w kwocie 800 euro w terminie 5 dni licząc od otrzymania wezwania. Wezwanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 27 listopada 2012r.

Przy takich ustaleniach Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w części uznanej przez pozwanego, tj. w kwocie 800 euro na podstawie art. 213§2 kpc.

W pozostałej części tj. co do kwoty 10.000zł oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 720§2 kc umowa pożyczki, której wartość przenosi 500zł, powinna być stwierdzona pismem. Forma pisemna w tym przepisie

została zastrzeżona ad probationem, co oznacza, że wykładnia tego przepisu musi uwzględniać jego powiązania z art. 74 kc oraz z art. 246 kpc. Według art. 74§1 kc zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych (ad probationem), art. 74§2 kc wyjątkowo dopuszcza dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności prawnej, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma.

Przedłożone do akt sprawy kserokopie notatek urzędowych oraz konfrontacji stron postępowania w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez funkcjonariuszy policji nie stanowią, w ocenie Sądu, środka, który uprawdopodobnia fakt zawarcia przez strony umowy pożyczki na kwotę 10.000zł w rozumieniu art. 74§2 kc. Wbrew twierdzeniu powoda z notatki urzędowej sporządzonej w dniu 12 marca 2012r. przez funkcjonariusza policji, zawierającej relację z odsłuchanych dwóch nagrań dostarczonych przez P. S., nie wynika fakt zawarcia spornej umowy. Z relacji tego nagrania wynika, że pozwany w rozmowie z żoną powoda M. S. przyznał konieczność zwrotu pożyczki, oświadczył, że musi sprzedać działkę i jak będzie miał pieniądze to zwróci, lecz nie wymienia kwoty zobowiązania. Podobnie w drugim nagraniu pozwany, przyznając obowiązek zwrotu pożyczki nie wymienia żadnych kwot. W postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez Policję pozwany konsekwentnie i kategorycznie zaprzeczał twierdzeniom powoda co do zawarcia z powodem umowy pożyczki kwoty 10.000zł. Przyznał jedynie fakt zawarcia umowy pożyczki kwoty 800euro. Bezsprzecznie obie strony wskazywały, że nie było świadków na okoliczność zawarcia umowy pożyczki na kwotę 10.000zł, a także że umowa nie została sporządzona w formie pisemnej. Przedstawione przez powoda dokumenty nie wskazują więc, chociażby pośrednio, na fakt zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki na kwotę 10.000zł.

Z tego też względu w ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom powoda, w sprawie nie zachodzi wypadek wymieniony w art. 74§2 kpc w postaci istnienia początku dowodu na piśmie. Jednocześnie pozwany nie wyraził zgody na dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z osobowych źródeł dowodowych, zarzucając że sporna umowa nie została zawarta i nie było żadnych świadków tej czynności. W konsekwencji tego, zdaniem Sądu, przeprowadzenie dowodów z zeznań świadka M. S. oraz przesłuchania stron było niedopuszczalne na podstawie art. 74§2 kc.

Apelację od tego wyroku w części oddalającej powództwo i w orzeczeniu o kosztach procesu wniósł powód zarzucając mu:

1) nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy – art. 217§1 kpc, art. 227 kpc w zw. z art. 232 kpc, art. 308 kpc, art. 74§2 kpc przez bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z nagrania utrwalonego na płycie CD załączonej do pozwu, której prawdziwości nie kwestionował pozwany, z przesłuchania stron na okoliczność zawarcia umowy, jej treści i wykonania, z zeznań świadka M. S., mimo, że okoliczności na które powyższe dowody zostały zgłoszone nie zostały wyjaśnione;

Sygn.akt II 576/14

-3-

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy – art. 233§1 kpc błędną ocenę dowodu, iż dokumenty w postaci notatek urzędowych z dnia 8 marca 2012r. i z 12 marca 2012r. jak również protokoły przesłuchania w charakterze świadka B. G., M. G. i protokoły konfrontacji P. S. i B. G. nie stanowią początku dowodu na piśmie, podczas gdy treść tych dokumentów uprawdopodobnia fakt zawarcia przez strony umowy pożyczki; art. 100 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie;

3) naruszenie prawa materialnego – art. 720 kc poprzez jego niezastosowanie.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie kwoty 10.000zł po uprzednim dopuszczeniu dowodu z nagrania, zeznań świadków i przesłuchania stron, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania a także o zmianę orzeczenia o kosztach postępowania poprzez ich zasądzenie od pozwanego na jego rzecz.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację podzielił ustalenia i rozważenia prawne Sądu Rejonowego jako uzasadnione zebranych w sprawie materiałem dowodowym i zważył co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu.

Wbrew jej zarzutom Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności faktyczne mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i nie uchybił przepisom art. 217§1 kpc, art. 227 kpc w zw. z art. 232 kpc, co mogło mieć zdaniem skarżącego, wpływ na wynik sprawy. Sąd nie mógł dopuścić się naruszenia powyższych przepisów przeprowadzając postępowanie dowodowe bowiem określają one uprawnienia i obowiązki stron w postępowaniu dowodowym a nie odnoszą się do sądu i nie dotyczą jego uprawnień i obowiązków (vide: wyrok SN z 2 października 2012r. II PK 82/12,

- 4 -

Lex nr 1243029; wyrok SN z 3 marca 2006r. II CSK 147/05, Lex nr 398435; wyrok SN z 15 maja 2014r. IV CSK 503/13, Lex nr 1467131).

Nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 233§1 kpc poprzez błędną ocenę dowodów – dokumentów przedłożonych przez powoda w postaci notatek urzędowych sporządzonych przez funkcjonariuszy policji oraz protokołów z przesłuchania w charakterze świadków B. G., M. G., konfrontacji P. S. i B. G. w postępowaniu prowadzonym przez (...)w N. i przyjęciu, że nie stanowią one początku dowodu na piśmie i nie uprawdopodobniają faktu zawarcia przez strony umowy pożyczki.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił moc dowodową i wiarygodność tych dowodów.

Skutkiem niezachowania formy pisemnej zastrzeżonej dla celów dowodowych jest stosownie do art. 74§1 kc, ograniczenie możliwości prowadzenia w sporze sądowym między stronami takiej czynności dowodu ze świadków i z przesłuchania stron na okoliczność dokonania czynności.

Przepis art. 74§2 kc łagodzi to ograniczenie w sytuacji gdy fakt dokonania czynności prawnej został uprawdopodobniony za pomocą pisma, czyli gdy istnieje tzw. początek dowodu na piśmie.

Pismo to nie ma stanowić dowodu dokonania czynności, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że dana czynność miała miejsca. Natomiast sam fakt dokonania czynności ma być dopiero później udowodniany zeznaniami świadków i stron.

Powód jako pisma uprawdopodobniające zawarcie przez strony umowy pożyczki na kwotę 10.000zł wskazał dwie notatki urzędowe sporządzone 8 i 12 marca 2012r. przez funkcjonariusza (...) w N. – pierwsza z rozpytania B. G. na okoliczność udzielonej mu przez powoda pożyczki, druga opisująca zawartość dostarczonej przez powoda płyty DVD zawierającej dwa pliki o nazwie: nagranie i nagranie 2.

Sygn. akt II Ca 576/14

- 5 -

Jako początek dowodu na piśmie wskazał również protokoły z przesłuchania pozwanego i jego żony M. G. oraz protokół konfrontacji stron znajdujące się aktach dochodzenia prowadzonego przez (...)w N. w sprawie udzielonych przez powoda pozwanemu pożyczek.

Jakkolwiek owe protokoły i notatki urzędowe mogłyby pełnić rolę pism za pomocą, których powód uprawdopodobniłby fakt zawarcia umowy pożyczki z pozwanym na kwotę 10.000zł (art. 74§2 kc) jednakże z ich treści nie wynika ani bezpośrednio ani pośrednio, że powód udzielił pozwanemu pożyczki w takiej wysokości.

Z notatki z rozpytania pozwanego wynika jedynie, że pożyczył on od powoda 800 euro i odda pieniądze, gdy sprzeda działkę w R. lub samochód, z drugiej notatki opisującej zawartość płyty DVD wynika zaś, że na płycie znajduje się nagranie dwóch rozmów pozwanego i żony powoda (jak później ustalono). W rozmowie nagranej przez kobietę mowa jest o pożyczce, mężczyzna nie wymienia żadnych kwot a kobieta mówi o kwotach 10.000zł i 800 euro.

Kobieta proponuje mu wzięcie kredytu i oddanie pożyczki w ratach a mężczyzna mówi, że nie weźmie kredytu, lecz odda pieniądze w całości, kiedy tylko sprzeda działkę.

W trakcie przesłuchania na policji w charakterze świadka B. G. kategorycznie zaprzeczył by pożyczał od powoda 10.000zł, podczas konfrontacji stron w (...) w N. 30 kwietnia 2012r. powód i pozwany podtrzymali swoje dotychczasowe twierdzenia. Powód, że pożyczył pozwanemu 10.000zł a pozwany, że takiej kwoty nie otrzymał od powoda w ramach pożyczki.

Dokumentów tych nie można uznać za początek dowodu na piśmie a innych pism skarżący nie zaoferował Sądowi Rejonowemu, by uprawdopodobnić fakt udzielenia pożyczki.

-6-

Słusznie natomiast Sąd Rejonowy oddalił wniosek dowodowy powoda – o dopuszczenie dowodu z postępowania sprawdzającego prowadzonego przez (...) w N., gdyż procedura cywilna nie zna dowodu z akt innego postępowania.

W tej sytuacji gdy powód nie uprawdopodobnił faktu zawarcia umowy pożyczki z pozwanym Sąd Rejonowy niewadliwie oddalił powództwo w tym zakresie bez przeprowadzenia dowodów osobowych (z zeznań świadka M. S. i z przesłuchania stron) mając na uwadze przepisy art. 74§1 kc i art. 246 kc.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację stosownie do art. 385 kpc jako nieuzasadnioną.